

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/194/2015
Identifikačné číslo spisu: 3014200582
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Judita Kokolevská
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3014200582.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: W. B., nar. X. F. XXXX, bytom M. XX/X B. Z. (predtým JUDr. W. B., nar. XX. W., zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom M. proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27.04.2015, č. k. 15Sd/178/2014-29, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 27.04.2015, č. k. 15Sd/178/2014-29, z r u š u j e a v e c j e j v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom zo dňa 27.04.2015, č. k. 15Sd/178/2014-29, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 26.03.2014 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“), ktorým zamietla žiadosť navrhovateľa z 22.01.2014 o priznanie starobného dôchodku ku dňu 23.05.2004 a odporkyňi nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení svojho rozsudku krajský súd uviedol, že navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) s prídavkom k starobnému dôchodku s príslušným porovnaním. Podľa krajského súdu z uvedeného vyplýva, že navrhovateľovi o dôchodku rozhodol už iný orgán sociálneho zabezpečenia (útvár sociálneho zabezpečenia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky), ktorý podmienky nároku na dôchodok posúdil komplexne vzhľadom na znížený dôchodkový vek a zohľadnil aj doby zamestnania, preto na ten istý druh dôchodku a za tie isté započítané roky sa vylučuje možnosť vzniku ďalšieho nároku na taký istý dôchodok aj podľa neskoršieho zákona (č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov; ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“).

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že je napadnutý rozsudok krajského súdu rovnako ako rozhodnutie odporkyne diskriminačný a naďalej žiadal o zhodnotenie doby do 18. roku veku (od 01.07.1964 do 30.6.1967).

Odporkyňa v písomnom vyjadrení na odvolanie navrhla napadnutý rozsudok krajského súdu ako správny potvrdiť. Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP).

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len O. s. p.).

V priebehu odvolacieho konania navrhovateľ dňa 31.05.2017 zomrel.

Podľa § 113 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. nárok na dávku a nárok na jej výplatu zaniká dňom smrti fyzickej osoby, ktorá splnila podmienky nároku na dávku a podmienky nároku na výplatu dávky, ak tento zákon neustanovuje inak.

Inak upravuje zákon o sociálnom poistení v ustanovení § 118 (Prechod nároku na dávku).

Podľa § 118 ods. 1 cit. Zákona, ak fyzická osoba, ktorá splnila podmienky nároku na dávku, zomrela po uplatnení nároku na dávku a nároku na jej výplatu, prechádzajú nároky na sumy splatné ku dňu smrti tejto fyzickej osoby postupne na manžela (manželku), deti a rodičov.

Osoby uvedené v § 118 ods. 1 zákona o sociálnom poistení sú aktívne legitimovanými aj na podanie žaloby alebo návrhu na preskúmanie rozhodnutia podľa druhej a tretej hlavy piatej časti O.s.p., resp. na podanie správnej žaloby a kasačnej sťažnosti podľa S.s.p.

Zákonodarca v ustanovení § 118 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nadviazal na úpravu, ustanovenú v § 104 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb., podľa ktorého, ak oprávnený zomrel po uplatnení nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia, vstupujú do ďalšieho konania o dávke a nadobúdajú nárok na sumy splatné odo dňa smrti oprávneného postupne manželka (manžel), deti a rodičia, ak žili s oprávneným v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti.

Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 2So/293/1996 z 21. februára 1997 vyslovil, že „súd nemôže zastaviť konanie o preskúmanie rozhodnutia v dôchodkovej veci len preto, že oprávnený dôchodca po uplatnení nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia zomrel a osoby, ktoré majú nárok na sumy splatné do dňa smrti oprávneného, svoj záujem pokračovať v konaní oznámili s omeškaním“. Poukázal na to, že podľa ustanovenia § 104 ods. 2 zákona o sociálnom zabezpečení, ak oprávnený zomrel po uplatnení nároku na dávku dôchodkového zabezpečenia, vstupujú do ďalšieho konania o dávke a nadobúdajú nárok na sumy splatné odo dňa smrti oprávneného postupne manželka (manžel), deti a rodičia, ak žili s oprávneným v čase jeho smrti v spoločnej domácnosti. Len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (§ 100 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na citované ustanovenia a na prejavovaný záujem syna nebohého navrhovateľa pokračovať v konaní (i keď tento záujem bol oznámený oneskorene), súd pokračoval ďalej v danom konaní so synom zomr. navrhovateľa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 a 250s OSP) preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že je ho potrebné ho zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Súd pri preskúmaní rozhodnutia orgánu sociálneho poistenia rozhoduje o zákonom nároku na dávku dôchodkového poistenia na základe skutkového stavu veci (§ 153 ods. 1 v spojení s § 246c OSP). Ak v priebehu konania o preskúmanie rozhodnutia o dôchodku orgán sociálneho poistenia vydal ďalšie rozhodnutie, týkajúce sa nároku na niektorú z dôchodkových dávok, je povinnosťou súdu posúdiť aj jeho zákonnosť, pokiaľ z neho nie je zrejmé, že sa stalo už len samo predmetom konania a nahradilo v

plnom rozsahu predtým vydané rozhodnutie. O takomto novom vydanom rozhodnutí treba rozhodnúť popri predošlom a pokiaľ ho zmeňuje, v spojení s ním, lebo sa týka takisto nároku vyplývajúceho zo spoločného základu a ohľadne ktorého bol podaný opravný prostriedok. Obdobne treba postupovať aj v prípade, keď odporkyňa v priebehu konania o nároku na niektorú z dávok vydá viacero rozhodnutí.

Súdne konanie o preskúmanie rozhodnutia o zákonom nároku na dávku dôchodkového poistenia, je dvojestupňové. Dôvodom tohto zrušujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu je, že odporkyňa vydala rozhodnutie dňom 22.12.2015 (ktorým je priznaný nárok navrhovateľovi od 22.01.2011) pod totožným číslom konania, nachádzajúce sa v dávkovom spise odporkyne a ktoré krajský súd nepreskúmal. Vzhľadom na skutočnosť, že nové rozhodnutie bolo vydané odporkyňou v rámci jedného konania, v ktorom sa navrhovateľ domáha priznania starobného dôchodku, odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súvisiace s preskúmaným rozhodnutím odporkyne z 26.03.2014 je potrebné preskúmať a vyporiadať sa so všetkými okolnosťami, významnými pre posúdenie ich vecnej stránky vo vzájomných súvislostiach v rámci jedného konania.

Vzhľadom na skutočnosť, že v priebehu predmetného konania odporkyňa znova o dávke rozhodla, jej rozhodnutia sa stali predmetom konania, pričom v záujme rešpektovania práva navrhovateľa na dvojestupňové súdne konanie, odvolací súd musel napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. h/ a ods. 3 OSP a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie, v ktorom je povinnosťou krajského súdu postupovať v naznačenom smere a preskúmať i uvedené ďalšie, v priebehu tohto konania vydané rozhodnutie odporkyne a vyporiadať sa všetkými okolnosťami právne a skutkovo významnými pre posúdenie ich vecnej stránky.

V novom rozhodnutí krajský súd zároveň rozhodne o náhrade trov celého konania (§ 224 ods. 3 v spojení s § 250k OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.